

Akut ve kronik hepatit E virüs enfeksiyonu

Prof Dr Ali MERT

Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi

İç Hastalıkları AD / Enfeksiyon Hastalıkları AD

(9-2017)

Bu konu bana verildiğinde

- **HEV ile ilgili ne biliyorum diye düşündüm**
- **Aklıma gelenler şunlardı**
  - 1-Akut hepatit A 'ya benzediği**
  - 2-Gelişmemiş ülkelerde endemik olduğu**
  - 3-Bizde güneydoğuda görülebildiği**
  - 4-Dışkı-ağız yoluyla bulaştığı**
  - 5-3. trimester gebelerde %25 oranında AKY yaptığı**
- **Ayrıca hiç AHE olgusu da izlememiştim**
- **Bazı uzmanlarla konuştum; sonu boş bir çaba olduğunu söylediler**
- **Doldurma konuşması olduğu düşünülse de**
- **Başkanın bir bildiği var diye düşündüm**

Gerçekten sonu boş mu?

TUS'da 30 yılda (1987-2105) 220 tane viroloji sorusu sorulmuş

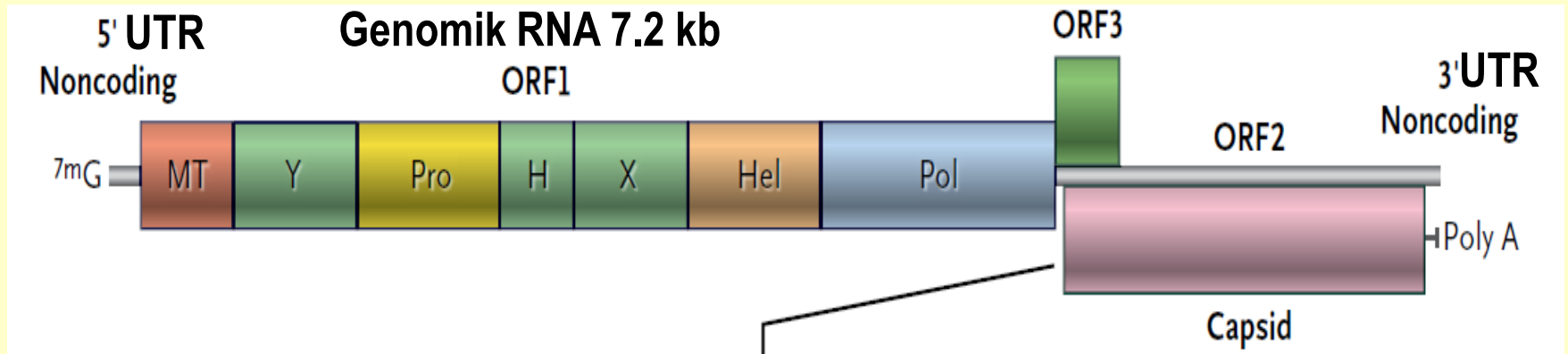
- **1 tane hepatit E virüs enfeksiyonu ile ilgili soru var; o da 1993'de**
- **Hangisi gebelikte en sık fulminant hepatite neden olur**
  - a-HBV**
  - b-HAV**
  - c-HCV**
  - d-HEV**
  - e-HDV**
- **17. Baskı Harrison'ın 186 enfeksiyon sorusundan hiç HEV sorusu yok**

Sunum planı

- **Yapısı / Patogenez / Epidemiyoloji**
- **Klinik / Tanı**
  - **İmmünnormallerde / Gebelerde akut HEV enfeksiyonu**
  - **İmmüdüşkünlerde akut HEV enfeksiyonu**
  - **Kronik HEV enfeksiyonu**
  - **Ekstrahepatik klinik tablolar**
- **Tedavi**
- **Korunma**

Hepatit E virüs'ünün yapısı ve genomu

- **Zarfsız ve tek sarmallı RNA virüsüdür (1980)**
- **Çapı: ~30 nm (27-34) ve kültürü yapılabilir**
- **GT'ler arasında %75 nükleotid diziliş homolojisi**
- **3 tane ORF (Open Reading Frames) geni içerir**

ORF1: Yapısal olmayan proteinleri kodlar: RNA polimeraz(Pol) gibi

ORF2 geni: En büyük yapısal protein olan 'capsid' i kodlar

'Capsid'; tanı ve korunmada önemli bir antijendir

'Capsid' antijenlerine karşı IgM ve IgG antikorları oluşur

ORF3:Fonksiyonu bilinmiyor

HEV 'in soy ağacı (filogeni)

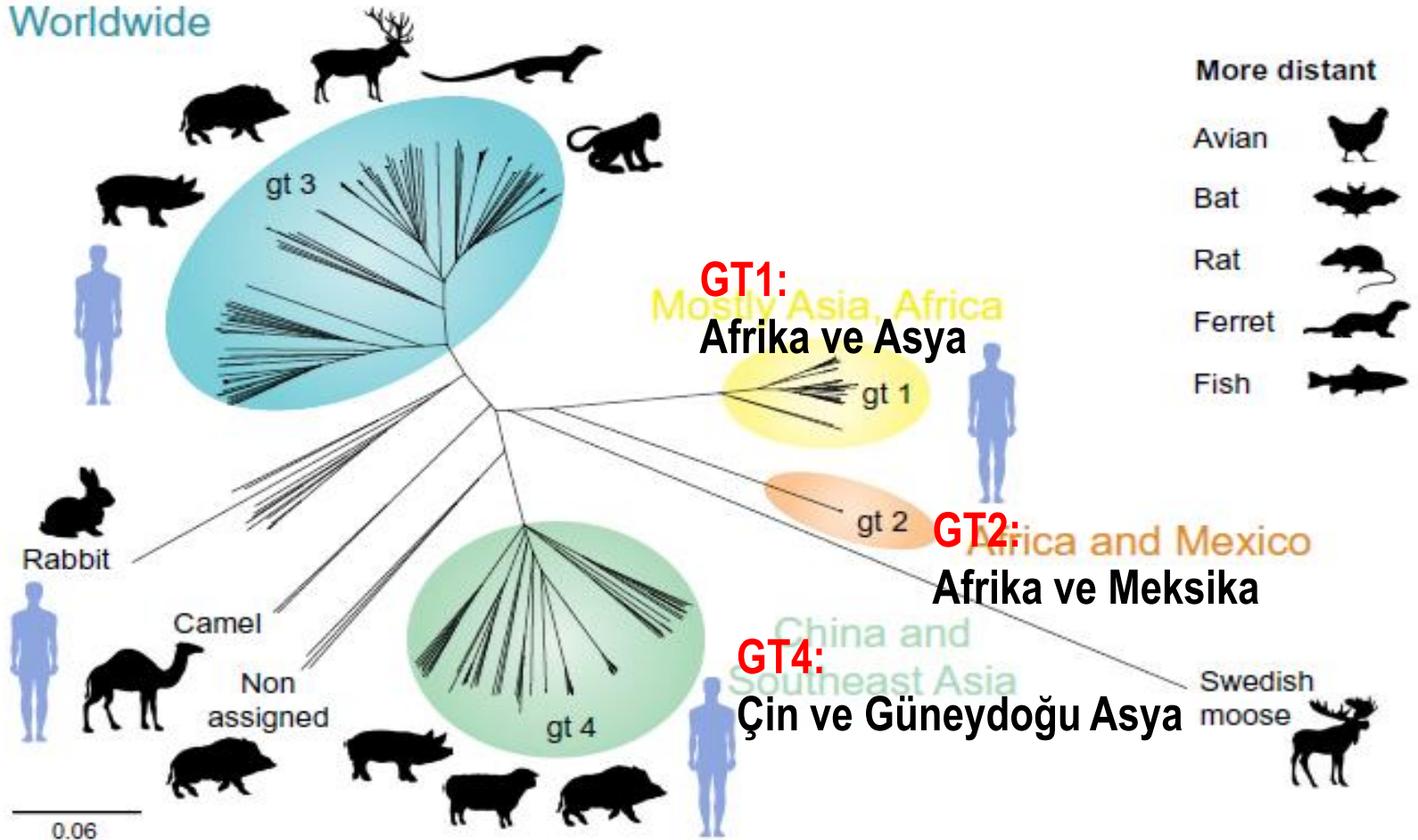
HEV; Hepeviridae ailesinden hepevirüs (orthohepevirus) cinsinin tek üyesidir

4 genotipi vardır (24 subgenotip)

GT 3:

Avrupa ve ABD (Gelişmiş ülkelerde)

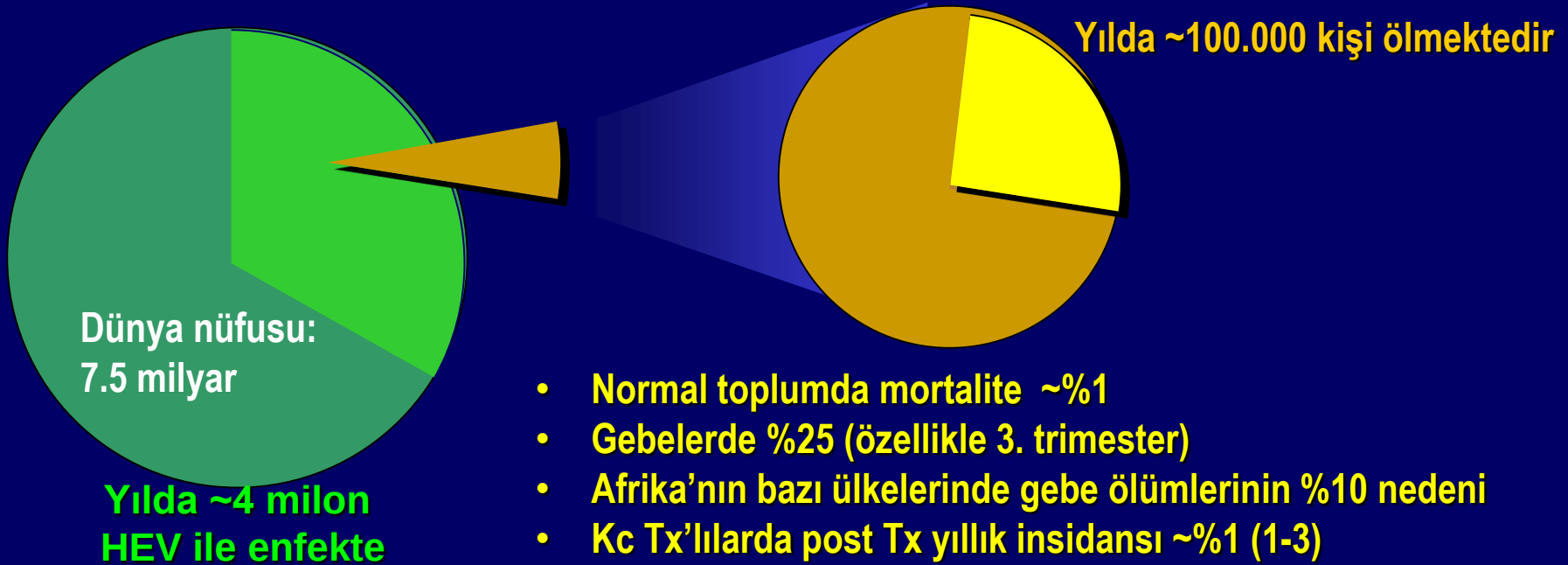
Worldwide

Genotype	Acute Disease	Chronic Disease
1	√	
2	√	
3	√	√
4	√	√

 Tüm post Tx
olgular bu
 Birkaç post
Tx olgu var

HEV enfeksiyonu: Küresel epidemiyoloji

Hepatit E virüs enfeksiyonunun küresel dağılımı

GT3:

Hayvan virüslerdir (domuz zoonozu)

Et kaynaklı zoonoz

Sporadik

Lokal (yerel) (autochthonous) kazanılan virus

Batı'da son 10 yıldır (>2008) artan sıklıkta tanı konuluyor

İmmüdüşkünlerde kronikleşmektedir (>2008)

Domuzlarda seropozitiflik >%90

GT1 ve 2:

İnsan virüsleridir

Sporadik veya salgın yapar

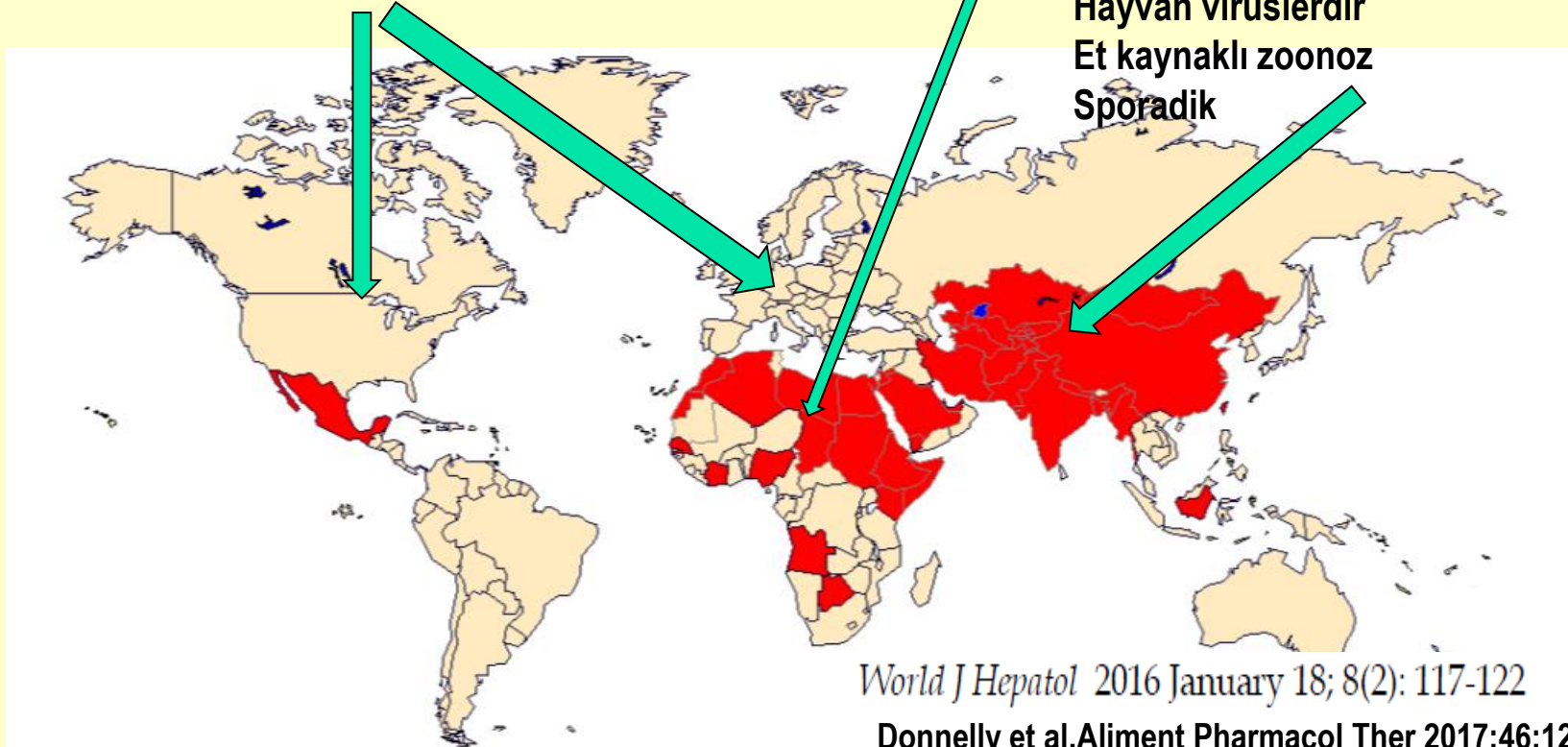
Gençlerde sık

GT 4:

Hayvan virüslerdir

Et kaynaklı zoonoz

Sporadik

HEV'in kaynağı ve bulaşma yolları

III-Parenteral bulaşma

Kan / Greft
(GT 3 ve 4; evet)
(GT 1 ve 2; nadir)

II-Et-kaynaklı (zoonoz)

Gelişmiş ülkelerde

1-Domuz eti

2-Midye

3-Av hayvanları eti

Consumption of food

Shellfish

Crops

Irrigation ?

Meat preparation

Human sewage

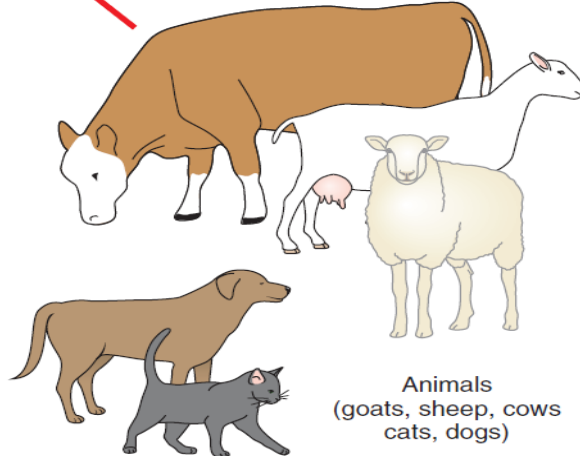
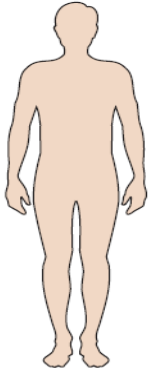
I-Su kaynaklı (dışkı-ağız yolu)

Gelişmemiş ülkelerde

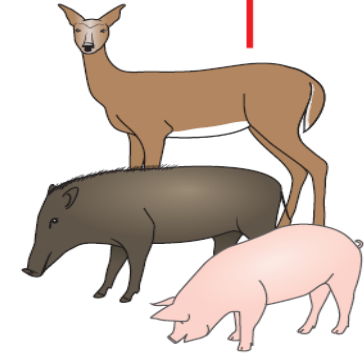
Water

Run-off from farms and land

Direct transmission

Animals
(goats, sheep, cows
cats, dogs)

Animals
(pigs, wild boar, deer)

IV-Vertikal bulaşma

Lancet. 2012;379:2477-2488.)

Patogenezi

- HEV replikasyonu hepatosit dışı dokularda olmaz
- Hepatositte histopatolojik değişiklikler 6 ayda kaybolur
- Histopatolojik bulgular diğer viral hepatitlere benzer
- Kronik HEV enfeksiyonu genellikle primerdir
- Reaktivasyon veya reenfeksiyon da olabilir

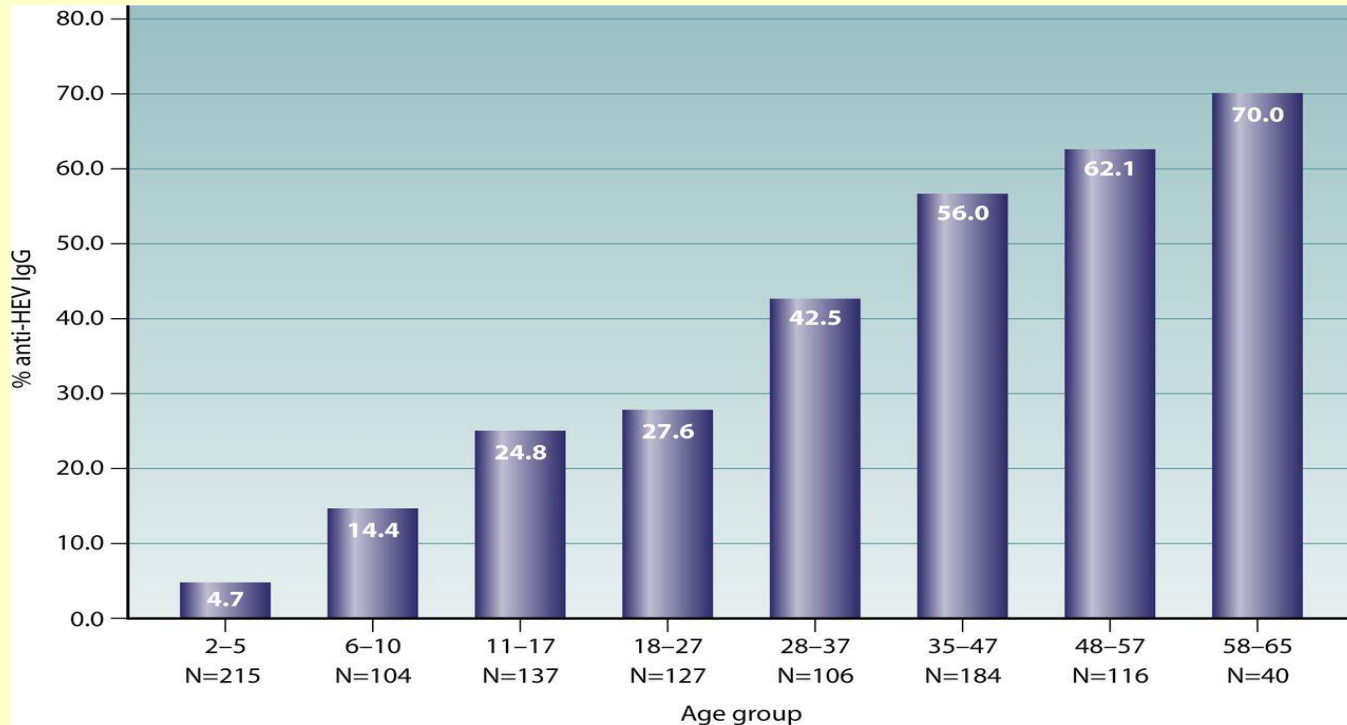
HEV: Seroprevalans (Ülkemiz) → ~%10

- Gebeler (n=2656, 2001-2012 arası) ~%10
- Erişkinlerde
  - <2000 öncesi: n=4466, %8 (donörlerde de aynı)
  - >2000 sonrası: n=4799, %5 (yaşla artıyor; çocuklarda daha düşük)
- KHB'li hastalarda: %14 (IgM %8)
- KHC li hastalarda (n=348) (Gaziantep 2006 ve 2007): %54 (IgM %6)
- Hemodiyaliz(yıl 2007): %10
- **Ülkemizde gebelerde akut hepatit E enfeksiyonu ulaşabildiğim kaynaklarda yok**
- **TC SB'na bildirilen toplam akut hepatit E enfeksiyonu**
2005-2011 yılları arası: n=117, ölüm sayısı %0

HEV: Seroprevalans

- Küresel ölçekte ömür boyu HEV enfeksiyonu riski toplumun ~1/3
- Gelişmiş ülkelerde: <%50 (yaşla artıyor)
- Gelişmemiş ülkeler: < %80

Fransa'da yaşa göre anti-HEV IgG seroprevalansı

Avrupa'da akut HEV enfeksiyonu:2005-2015 (~500 milyon nüfus) Doğrulanmış olguların deskriptif epidemiyolojisi

- Bildirimi yapılmış olguların toplam sayısı (çoğu yerli olgu)
- GT verisi istenmemiş
- Avrupa'da standart bir olgu tanımlaması yok
- 2005'den 2015'e doğru gittikçe artmış (emerging infection; yeniden önem kazanan)
- 2005'de: 514 olgu iken 2015'de 5617 olgu
- 11 yıllık sürede toplam olgu sayısı: 21.018 (28 ölüm bildirilmiş) (mortalite <%1)
- Akut HEV enfeksiyonu tanısında;
  - ELISA IgM ve IgG (9 ülke Westren Blot IgG)
  - 19 ülke serum/plasma da PCR
  - 12 ülke dışkıda PCR

Aspinall et al. Euro Surveil 2017;22.

Gelişmiş ülkelerde kan dönörlerinde HEV-RNA (+) liği→~1/10.000

Sonuç; kan transfüzyonuyla bulaşabilir

Ülke	Anti-HEV IgG (+) liği	HEV RNA (+) liği
Avrupa	%5-40	1/1000-10.000
ABD	%10	1/9500

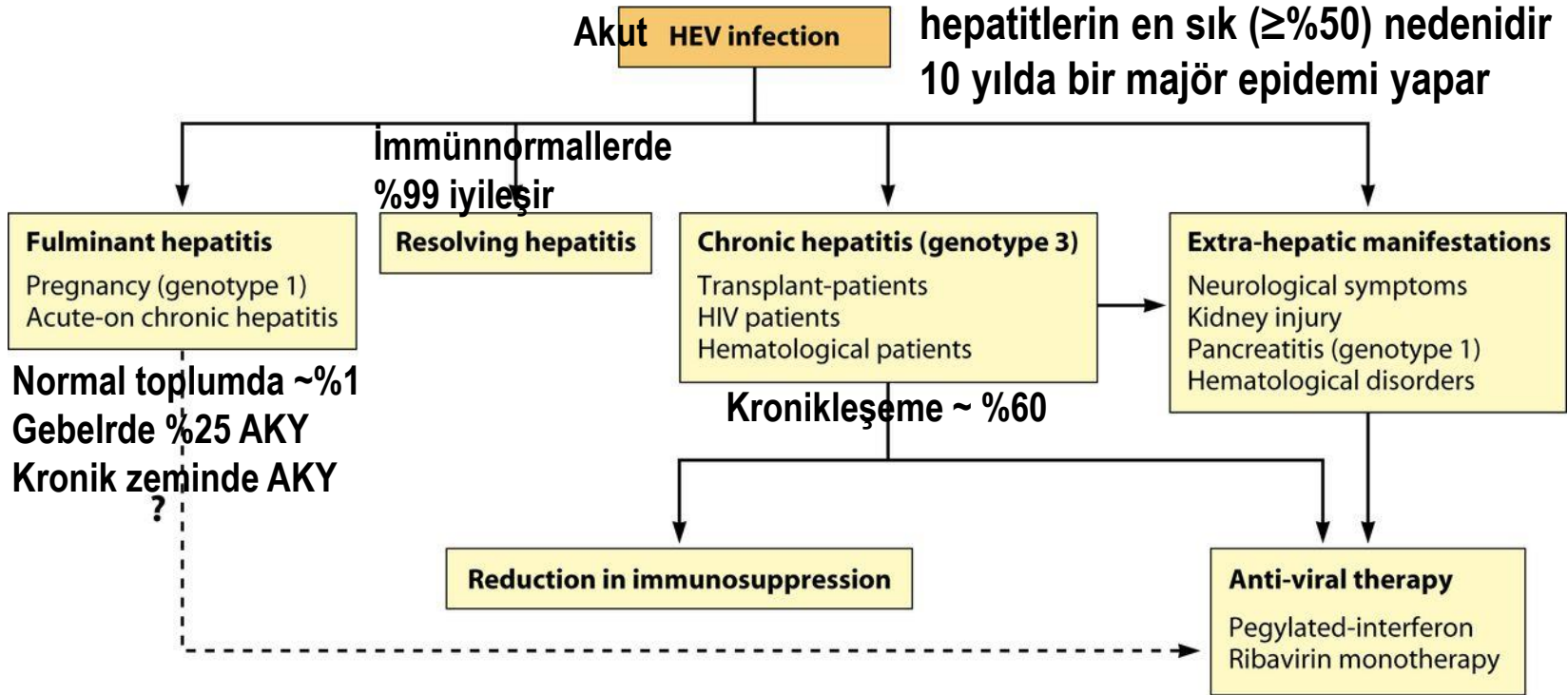
Donnelly et al. Aliment Pharmacol Ther 2017;46:126-41

Sunum planı

- Yapısı / Patogenez / Epidemiyoloji
- **Klinik / Tanı**
  - İmmünnormallerde / Gebelerde akut HEV enfeksiyonu
  - İmmüdüşkünlerde akut HEV enfeksiyonu
  - Kronik HEV enfeksiyonu
  - Ekstrahepatik klinik tablolar
- Tedavi
- Korunma

Akut HEV enfeksiyonunun doğal seyri: Farklı klinik tablolar

Endemik ülkelerde sporadik akut viral hepatitlerin en sık ($\geq 50\%$) nedenidir
10 yılda bir majör epidemi yapar

HEV-ilişkili Guillain-Barre sendromu

Etiyolojisi saptanamıyan Guillain-Barre sendromu

İmmünnormallerde akut HEV enfeksiyonu kliniği

- **Kuluçka süresi:** 2 hafta-2 ay
- **Kliniği:** AHA gibi ama biraz daha ciddi
  - >%90 asemptomatik <%10 semptomatik
  - Kolestatik form (>3 ay kolestaz) %10
  - Biyokimyasal iyileşme <1.5 ay
- **Mortalite:**
  - Normal popülasyonda: ~%1 (0.5-4)
  - Gebeler:
    - Endemik bölgelerde:** 3. trimesterde AKY %25 (nedeni bilinmiyor)
    - Nonendemik bölgede:** AKY görülüyor (GT3) / Veri sınırlı
- **Hastalık ciddiyeti:** Yaşlanmayla artar
- **Kronikleşme:** Tanımlanmamıştır
- **Kronik zeminde AKY (<%75) (süperenfeksiyon)**

İmmüdüşkünlerde akut HEV enfeksiyonu kliniği

- 2008'de SOT 'lılarda kronik enfeksiyona yol açtığı gösterilmiştir
- Genellikle asemptomatik transaminaz yüksekliđi (<300) ile seyreder
- ~%60 kronikleşir (HEV'e spesifik T-L yanıtlarında yetersizlik nedeniyle)
- Bu hastalarda anti-HEV IgM / IgG (+) lik oranı ~%30
- Dışkıda ve serumda HEV-RNA'nın saptanması (>6ay) (Bazıları >3 ay)
- Kronikleřenlerinde %10 'u 2 yılda siroza gider
- Greft hepatit ayırıcı tanısında yer almalıdır
- Kc Bx ile akut rejeksiyondan ayırmak çok güçtür
- Kronik HEV enfeksiyonu geliřince tedavi verilir
- Kc Tx hastaları > Böbrek Tx hastaları
- Tx sonrası HEV enfeksiyonu insidansı ~%1 (1-3) /yıl
- Takrolimus tedavisi kronikleřmede siklosporin A dan daha önemli
- Doz azaltılamsı hastaların %30 'da viral klirens yol açmaktadır

Akut HEV enfeksiyonu: Serolojik tanı

- **İmmünnormallerde**
  - 1-Endemik bölgeler: ELISA ile anti-HEV IgM (>%90 pozitif) (IgG>%90 pozitif)
  - 2-Non-endemik bölgeler: ELISA + RT-PCR ile HEV RNA (serum ve dışkıda)
- **İmmüdüşkünlerde**

ELISA ile anti-HEV IgM ve IgG: ~%30 (+) / RT-PCR ile HEV RNA (serum ve dışkıda)
- **Mevcut ticari testler**
  - 1-ELISA: IgM testi (Genelabs Diagnostics,Singapore)
  - 2-ELISA: IgG testi (A bbott Laboratories, Wiesbaden, Germany or Genelabs Diagnostics,Singapore)
  - 3-Wrair ELISA (Walter Reed Army Institute of Research Enzyme Immunoassay) D: %55
  - 4-Wantai ELISA (Beijing Wantai Pharmacy Enterprise, Co, Ltd ELISA): D %94
  - 5-İmmünkromatografi: İmmünnormallarde D %98, immüdüşkünlerde %85

Mevcut ELİSA testlerinin FDA onayı yok
Testler arasında geniş bir uyumsuzluk vardır
Laboratuvarlar arası testlerde bir uzlaş ı yok
Bir testle kan dönerlerinde anti-HEV IgG %4 (+) iken diğ erinde %16
EBV ve CMV enfeksiyonlarında yalancı (+) lik olabilir

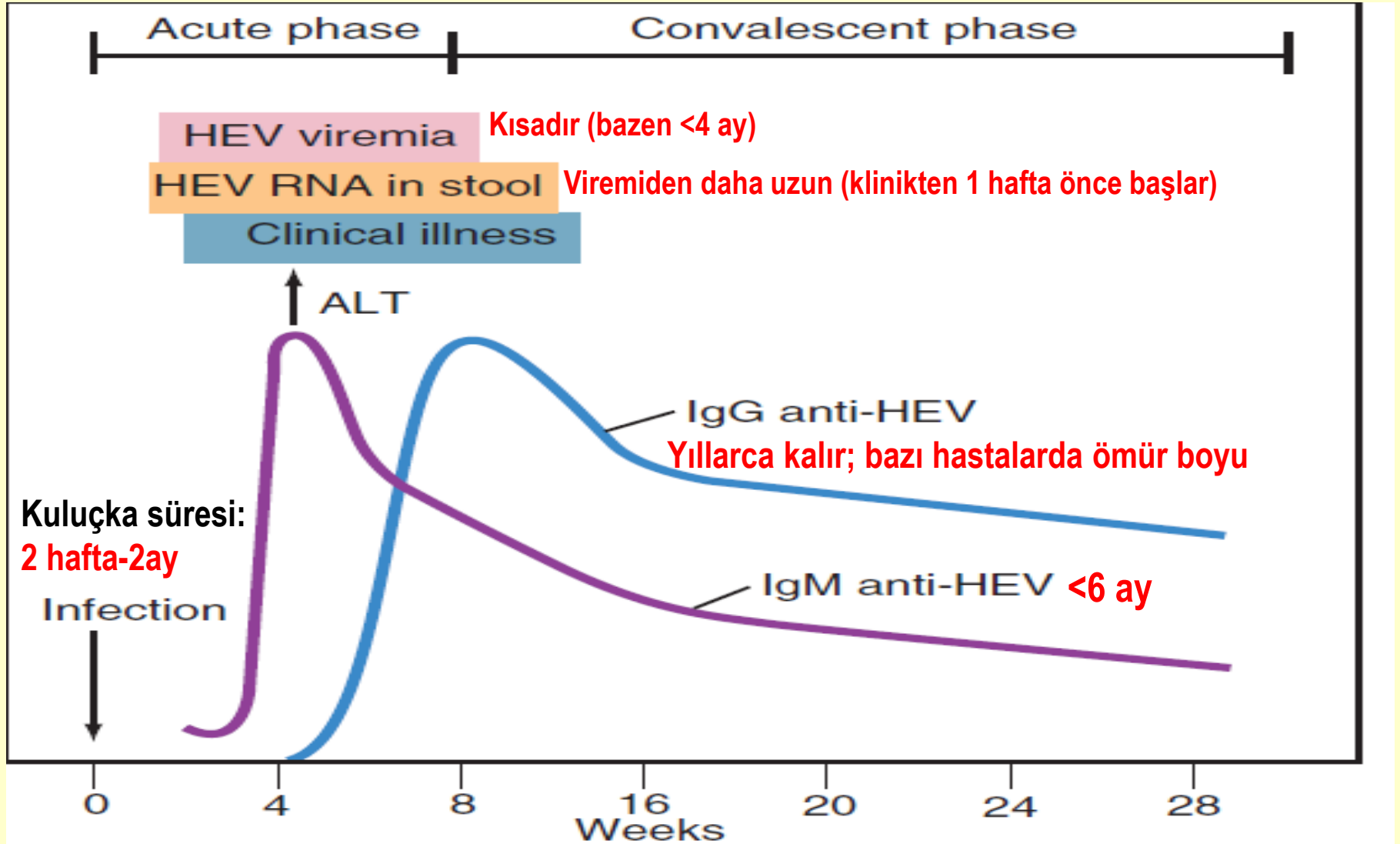
Akut HEV enfeksiyonu: Virolojik tanı

RT-PCR: 2 ticari kit mevcut

1-Taq Man chemistry

2-Primer-Probe Energy Transfer (PriProEt-Technique)

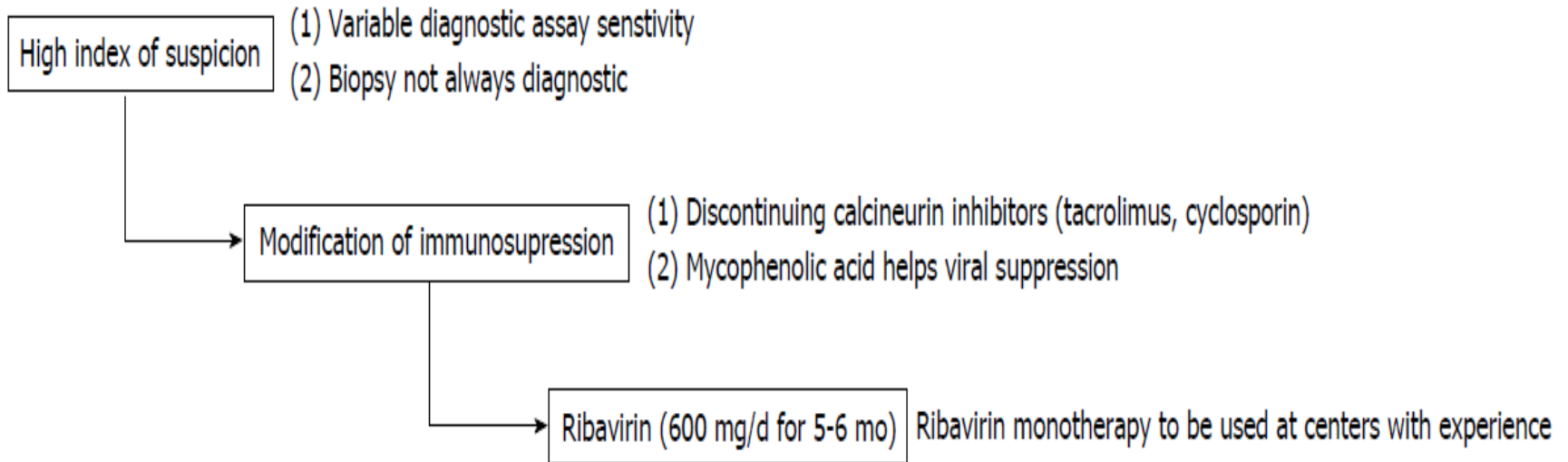
Akut HEV enfeksiyonunun serolojik ve virolojik seyri

Sunum planı

- **Yapısı / Patogenez / Epidemiyoloji**
- **Klinik / Tanı**
  - **İmmünnormallerde / Gebelerde akut HEV enfeksiyonu**
  - **İmmüdüşkünlerde akut HEV enfeksiyonu**
  - **Kronik HEV enfeksiyonu**
  - **Ekstrahepatik klinik tablolar**
- **Tedavi**
- **Korunma**

Kronik HEV enfeksiyonunda tedavi *World J Hepatol 2016 January 18; 8(2): 117-122*

KS 'ler viral replikasyonu etkilemez

mTOR (everolimus) ve kalsinörin inhibitörleri viral replikasyonu arttırmaktadır

Mikofenolik asit/mikofenalat mofetil (MPA/MMF) viral replikasyonu baskılar

İmmünsüpresyonun azaltılması 3 ay içinde %30 viral klirens sağlayabilir

Greft hepatit tanısı erkenden konup tedavi başlanmalıdır

HEV'ne karşı RBV nin etki mekanizması tam olarak bilinmiyor

Bu enfeksiyonda RBV'nin standart dozu ve süresi tam belirlenmemiştir

Tedavi sonu yanıt: %95

KVY: Tedavi bitiminden 6 ay sonra HEV-RNA nın negatif olmasıdır (KVY:~%80)

İmmüdüşkünlerde RBV ile kronik HEV enfeksiyonu tedavisi→**KVY ~%80**

Çalışma	İmmüdüşkünler	Tedavi: RBV (mg/gün) Süre ve doz	KVY (%)
Kamar et al	Renal Tx (Fransa)	3 ay ve 800 mg	67
Kamar et al	SOT (Fransa) GT3	3 ay ve 600 mg	78
Debing et al	SOT(Almanya) GT3	? ve 600-1000 mg	87
Mallet et al	Renal-panreas Tx İdiyopatik immünyetersizlik	3 ay ve 400-600 mg	Rx kesilmesinin 12 haftasında RNA (-)
Pischke et al	SOT	5 ay ve 600-1000 mg	81
Tavitian et al	Hematolojik Ca	3 ay ve 800 mg	Tümünde 30 gün sonra RNA (-)
Galante et al	Kc Tx	3 ay ve 400-800 mg	%75

Sunum planı

- Yapısı / Patogenez / Epidemiyoloji
- **Klinik / Tanı**
  - İmmünnormallerde / Gebelerde akut HEV enfeksiyonu
  - İmmündefektiflerde akut HEV enfeksiyonu
  - Kronik HEV enfeksiyonu
  - Ekstrahepatik klinik tablolar
- Tedavi
- **Korunma**

Korunma

- İnsanlık tarihinde ölümleri en çok azaltan uygulamalar;
Unutduğumuz ve göz ardı ettiğimiz koruyucu hekimlik hizmetleridir
1.sırada temiz su / 2.sırada aşılama
- HEV enfeksiyonundan korunmada da
1.sırada temiz su gelir
2.sırada ORF2 'Capsid' proteini içeren aşı: Etkili ve güvenlidir
- Çin'de rekombinan bir aşı lisans almıştır
- Çin'de 112 bin sağlıklı erişkin aşılanmış;
Antikor oluşma oranı %95
Aşının etkiliği 5 yıl sonra %90
- (HEV239, HecolinR;Innovax, Xiamen, China)
- Salgınlarda bu aşığı DSÖ öneriyor (3 doz: 0,1 ve 6. ay)
- Koruyuculuk düzeyi: 2.5 DSÖ Ü/ml (koruyuculuk süresi bilinmiyor)
- Bulaş öncesi ve sonrası IG profilaksisinin etkinliği belirlenmemiştir

Kan ve kan ürünlerinde HEV tarama önerisi

- **Elektif SOT ve Allojenik HSCT yapılacaklara**
- **İşlemden önceki 3 ay içinde verilen kan ürünleri taranmalı**
- **İmmüdüşkünlere verilecek kan ürünleri taranmalıdır**

Donnelly et al. Aliment Pharmacol Ther 2017;46:126-41

Sonuç olarak; Kliniğe götürülecek masajlar

I-Hangi hastalarda HEV testi istenmelidir ?	1-Nedeni açıklanamayan akut hepatitlerde 2-Kronik zeminde AKY (süperenfeksiyon) gelişenlerde 3-Kronik OİH'li hastaların alevlenmelerinde 4-DILI (%3 anti-HEV IgM pozitif) düşünülenlerde 5-İmmüdüşkünlerde açıklanamayan enzim yükselmelerinde
II-Hangi testler istenmelidir ?	1-Endemik bölgelerde mümkünse anti-HEV IgM 2-Non-endemik bölgelerde İmmünnormallerde; seroloji + viroloji (HEV RNA) İmmüdüşkünlerde; seroloji + viroloji (HEV RNA)
III-Kimlere RBV verilmelidir ? Tedavi dozu süresi ne olmalıdır?	1-Kronik HEV enfeksiyonlulara 2-Doz günde 600 mg ve tedavi süresi 6 ay olmalıdır Mümkünse immünsüpresyonu azaltılmalıdır
IV-RBV'ne yanıtız hastalarda İzlenecek yol nedir ?	1-RBV'ni 6 ay daha uzat 2-Yine yanıtız ise PegIFN da düşün (6 ay) (Renal Tx hariç)

- **Slaytlarımı alabilirsiniz**
  - **İnanın slaytları verdiğimizde eksilmeyiz**
  - **Aksine bereketleniriz**
-
- **İlginiz için sağolun**